

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie regionale ontwikkeling

2.3.2010

WERKDOCUMENT

over de totstandkoming van ‘Werkelijke territoriale, sociale en economische cohesie binnen de EU - een sine qua non om op mondiaal niveau te kunnen concurreren?’

Commissie regionale ontwikkeling

Rapporteur: Petru Constantin Luhan

Inleiding

Dit werkdocument heeft tot doel licht te werpen op de achtergronden van het verslag ‘Werkelijke territoriale, sociale en economische cohesie binnen de EU - een sine qua non om op mondiaal niveau te kunnen concurreren?’ Tegelijkertijd is het een presentatie van de gebruikte methoden bij het samenstellen van het verslag, en de voornaamste vragen waar het verslag een antwoord op wil geven. Dit werkdocument bevat de belangrijkste aspecten die nadien in het ontwerpverslag zullen worden gepresenteerd en geanalyseerd.

Het verslag markeert het beginpunt voor debatten in het Europees Parlement over de te volgen koers met betrekking tot het cohesiebeleid in de toekomst, de inhoud daarvan en de wijze waarop economische, sociale en territoriale cohesie EU 2020 zal ondersteunen.

Aangezien de titel van het verslag een zeer brede aanpak mogelijk maakt, wil de rapporteur twee belangrijke aspecten van het verslag verduidelijken:

- Het doel is om een analyse te maken van de perspectieven voor economische groei van de Europese Unie op mondiaal niveau;
- De analyse zal zich concentreren op twee terreinen: economische concurrentiekracht en infrastructuur, met het accent op de twaalf staten die als laatste lid zijn geworden van de Europese Unie.

Doel van het verslag

Dit verslag wordt opgesteld conform de doelstellingen en modaliteiten voor het ontwikkelen van activiteiten van het Europees Parlement in de zevende zittingsperiode. Het verslag ‘Werkelijke territoriale, sociale en economische cohesie binnen de EU - een sine qua non om op mondiaal niveau te kunnen concurreren?’ dat wordt opgesteld in het kader van de activiteiten van de Commissie regionale ontwikkeling, heeft geen wetgevend karakter. Het zal worden uitgewerkt en aan de Commissie gepresenteerd door de aangewezen rapporteur.

In de huidige context, die getekend is door de economische crisis, globalisering en uitdagingen op nationaal en regionaal gebied, en ter voorbereiding van de nieuwe periode van Europese beleidsprogramma's na 2014, is een concrete analyse nodig om vast te stellen welke koers moet worden gevolgd, zodat de concurrentiekracht van de Europese Unie op mondiaal niveau kan worden versterkt.

De rapporteur heeft een analyse voorgesteld van de maatregelen en de wijze waarop het cohesiebeleid van de Europese Unie op zijn drie niveaus – economisch, sociaal en territoriaal – een bijdrage levert aan het realiseren van Europese economische concurrentiekracht op mondiaal niveau.

Het verslag zal tegelijkertijd efficiënte en passende modaliteiten onderzoeken voor het vaststellen van de inhoud van het cohesiebeleid voor de programmaperiode 2014-2020 met het oog op de bijdrage aan de doelstellingen van EU 2020.

Bronnen

- 1 Door het Europees Parlement aangenomen resoluties en verslagen
  - Resolutie van het Europees Parlement van 24 maart 2009 over beproefde methoden op het gebied van regionaal beleid en obstakels voor de deelname aan de structuurfondsen (2008/2061(INI)) P6_TA(2009)0156
  - Resolutie van het Europees Parlement van 21 oktober 2008 over governance en partnerschap op nationaal en regionaal niveau en als basis voor projecten op het gebied van regionaal beleid (2008/2064(INI))
  - Verslag over het Groenboek inzake territoriale samenhang en de stand van het debat over de toekomstige hervorming van het cohesiebeleid (2008/2174(INI)), rapporteur Lambert van Nistelrooij, Commissie regionale ontwikkeling
  - Verslag over het vierde verslag over economische en sociale cohesie 2007/2148(INI), rapporteur Ambroise Guellec, Commissie regionale ontwikkeling

Daarnaast wordt het volgende zeer relevant geacht:

- Een agenda voor een hervormd cohesiebeleid – Een op locatie gebaseerde aanpak ter verwezenlijking van uitdagingen en verwachtingen voor de Europese Unie (An agenda for a reformed Cohesion Policy - A place-based approach to meeting European Union challenges and expectations); onafhankelijk verslag, samengesteld op verzoek van Danuta Hübner, commissaris voor regionaal beleid, door Fabrizio Barca, april 2009

Er is op basis van deze bronnen een analyse uitgevoerd van de voorstellen omtrent de wijze waarop het cohesiebeleid een antwoord moet geven op de uitdagingen van de doelstellingen op de Lissabon-agenda en de toekomstige strategie EU 2020.

2. Onderzoeken in opdracht van het Europees Parlement

- De toekomst van cohesiebeleid na 2013 (The future of cohesion policy after 2013), EP 408.970 - Europees Parlement, Beleidsafdeling structuur- en cohesiebeleid, februari 2009
- Een analyse van de toegevoegde waarde van structurele Europese financiering (O analiză a valorii adăugate a finanțării structurale europene), - Europees Parlement, Directoraat-generaal intern beleid, EP 419.107, juni 2009

De rapporteur besteedt veel aandacht aan de rol van de regio's bij de opbouw van de Europese toekomst. Zodoende geeft hij een grondige analyse van de kwesties waar deze mee worstelen in de context van globalisering en van de economische crisis.

3. Voortgangsverslagen van de Europese Commissie

- Vierde verslag over de economische en sociale cohesie, COM(2007) 273 definitief
- Vijfde voortgangsverslag over de economische en sociale cohesie: Groeiende regio's, groeiend Europa, COM(2008) 371 definitief
- Zesde voortgangsverslag over de economische en sociale cohesie: Creatieve en innovatieve regio's, COM(2009) 295 definitief

De verslagen van de Commissie beschrijven het effect van het cohesiebeleid op nationaal en regionaal niveau, en de essentiële rol van bepaalde sectoren en van economische herstructurering wat betreft regionale ontwikkeling.

4. Mededelingen van de Europese Commissie

- COM(2009) 617 – 20^e jaarverslag over de uitvoering van de structuurfondsen (2008)
- COM(2008) 301 - Resultaten van de onderhandelingen betreffende de cohesiebeleidsstrategieën en -programma's voor de programmeringsperiode 2007-2013
- COM(2009)647 definitief, Werkdocument van de Commissie, Raadpleging over de toekomstige 'EU 2020-strategie'

Terugdringen van de verschillen tussen regio's is het centrale doel van de Europese Unie geweest, gericht op verbetering van de concurrentiekracht en ontwikkeling van de kenniseconomie. De nationale strategische referentiekaders bevatten de prioriteiten van de lidstaten betreffende dit beleid, en geven aan welke behoeftes ze hebben.

5. Bovendien worden er gegevens van de Europese Investeringsbank gepresenteerd, die laten zien voor welke terreinen de regio's en lidstaten leningen hebben afgesloten.
6. De adviezen van het Comité van de Regio's en van het Europees Economisch en Sociaal Comité zullen eveneens aandachtig worden geanalyseerd.

Andere gegevens en analyses met betrekking tot het gebruik van de structuur- en cohesiefondsen in de programmeringsperiode 2007 – 2013 die de Commissie zal publiceren, zullen geanalyseerd en gebruikt worden voor de volgende etappes, totdat het verslag definitief wordt.

7. Het Global Competitiveness Report 2009-2010, World Economic Forum

Dit verslag over de mondiale concurrentiekracht draagt bij aan een beter begrip van de sleutelfactoren die economische groei bepalen, en verklaart waarom sommige staten meer succes hebben dan andere bij het doen groeien van het inkomensniveau en van de kansen voor hun burgers. Het verslag definieert mondiale concurrentiekracht als een verzameling instellingen, beleidsonderwerpen en factoren die het productiviteitsniveau van een land bepalen. In de visie van de auteurs is de mondiale concurrentiekracht gebaseerd op twaalf pijlers, die voor ieder land worden geanalyseerd.

Bijzondere aandacht wordt besteed aan

- Werkdocument van de diensten van de Commissie: *Regio's 2020 – Een analyse van de toekomstige uitdagingen voor de EU-regio's (REGIONS 2020 – An assessment of future challenges for EU regions)*, SEC(2008)
- *De toekomst van cohesiebeleid in rijkere regio's (The Future of Cohesion Policy in Richer Regions)*, Iain Begg, een serie artikelen over regionaal onderzoek en indicatoren van het Directoraat-generaal voor Regionaal beleid, maart 2009

Methode

Het verslag zal onderstaande aspecten analyseren, op basis van de informatie uit de hierboven opgesomde documenten. Er wordt gelet op de verslagen die op dit moment bij de Commissie regionale ontwikkeling in voorbereiding zijn over cohesie.

- 1) Het verband tussen cohesiebeleid, respectievelijk de inhoud daarvan, en de concurrentiekracht van de EU op mondiaal niveau;
- 2) De noodzaak tot groei van de economische concurrentiekracht, ondersteund door een overeenkomstige infrastructuur, vergelijkbaar in de regio's van de Europese Unie, als pijler van mondiale concurrentiekracht.

Het vertrekpunt zal een analyse zijn van de prioriteiten die de twaalf nieuwste lidstaten van de EU hebben opgenomen in de nationale strategische referentiekaders, de terreinen waarvoor de meeste gelden uit structuur- en cohesiefondsen en leningen van de Europese Investeringsbank zijn aangevraagd. Daarnaast wordt informatie gepresenteerd met betrekking tot het feit dat de regio's in het oosten en zuiden van Europa het zwaarst getroffen zijn door globalisatie en de economische crisis.

Om deze uitdagingen te kunnen aangaan, om bij te dragen aan EU 2020 en aan de groei van de Europese economische concurrentiekracht op mondiaal niveau, zal de rapporteur een aantal voorstellen presenteren met betrekking tot de wijze waarop het cohesiebeleid in de toekomst kan bijdragen aan de economische en sociale ontwikkeling van de Europese Unie.

Context

De regionale ongelijkheid vormt een van de grootste problemen op het niveau van de Europese Unie. Dit probleem heeft vergaande implicaties, onder meer in verband met de globalisering, klimaatverandering en demografische achteruitgang. Zoals vermeld in COM (2009) 647 is het streven van de Europese Unie om voor 2020 een nieuwe, duurzame sociale markteconomie tot stand te brengen. Deze moet slimmer en groener zijn, en welvaart brengen door middel van innovatie en een beter gebruik van hulpbronnen. De basis van die economie moet kennis zijn.

De context van dit verslag omvat twee aspecten:

1. Voorwaarde voor de opbouw van de Europese toekomst is de zekerheid van een continue, gemeenschappelijke en samenhangende basis. Er is verder ontwikkeling nodig middels het terugdringen van regionale verschillen en door het bevorderen van

een aantal essentiële prioriteiten, **specifiek** voor iedere regio. De uitgebreide Europese Unie omvat namelijk verschillende ontwikkelingsniveaus, en zodoende verschillende behoeften. Het cohesiebeleid moet zorgen voor een flexibel kader, aangepast aan de verschillende vertrekpunten en de bijzondere regionale en nationale omstandigheden. Zo kan een complementaire ontwikkeling worden gestimuleerd, met een zo efficiënt mogelijk gebruik van hulpbronnen. Tegelijkertijd is het nodig om een balans te bereiken tussen het creativiteits- en innovatiebeleid en andere beleidsterreinen.

2. De concurrentiekracht van de Europese Unie op mondiaal niveau kan worden zekergesteld door het vaststellen van de beperkingen en een realistische ontwikkelingsvisie, waardoor de Europese Unie een wereldwijde voorbeeldfunctie krijgt.

Eerste voorstellen voor een aanpak

De rapporteur heeft in dit werkdokument het kader gepresenteerd dat hij wil hanteren bij de uitwerking van zijn verslag.

Kern van het verslag zal zijn:

- Presentatie van de op mondiaal niveau gebruikte pijlers bij het beoordelen van het niveau van economische concurrentiekracht;
- Presentatie van de prioriteiten en terreinen waarop de twaalf nieuwste lidstaten gelden uit de structuur- en cohesiefondsen en leningen van de EIB hebben aangevraagd;
- Correlatie van de regionale en nationale behoeften op het terrein van de ontwikkeling van infrastructuur, met als doel het versterken van de Europese economische concurrentiekracht, als pijler van de mondiale concurrentiekracht;
- Voorstellen voor een aantal componenten van toekomstig cohesiebeleid op Europees niveau in het perspectief van EU 2020.

Eerste opmerkingen door de rapporteur

De rapporteur is van mening dat, gezien de prioriteiten van de lidstaten die gesteund worden door het cohesiebeleid in de programmeringsperiode 2007-2013, het terrein infrastructuur in deze twaalf nieuwste lidstaten beschouwd wordt als een *conditio sine qua non* voor de groei van de economische concurrentiekracht. De terreinen waarop leningen zijn aangevraagd van de Europese Investeringsbank zijn dan ook infrastructuur, milieu en sociaaleconomische ontwikkeling. De rapporteur is verder van mening dat het nog steeds nodig is om te investeren in infrastructuur, met name in de huidige omstandigheden. De regio's in deze landen zijn namelijk het zwaarst getroffen door de crisis en zijn het meest kwetsbaar voor de effecten van globalisering. De ontwikkeling van deze regio's kan niet worden gerealiseerd zonder dat, na een door de infrastructuur gegarandeerde toegankelijkheid, ook de sociale en educatieve infrastructuur op gemeenschappelijk niveau worden gebracht voor alle burgers van de Europese Unie. Hierbij zal veel aandacht worden besteed aan de wijze waarop bescherming van het milieu en duurzame ontwikkeling ondersteund kunnen worden.

Procedure

Dit werkdocument zal aan de basis staan van een debat in de Commissie regionale ontwikkeling in het kader van haar vergadering van 17-18 maart.

De rapporteur nodigt alle leden van de Commissie regionale ontwikkeling uit om actief aan het debat over dit werkdocument deel te nemen en hun eigen ideeën, meningen en voorstellen naar voren te brengen.

In het ontwerpverslag wordt een complete analyse uitgewerkt.